

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus III. Quibus modis delegetur iurisdictio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

dum est an sit delegatus ad nudum ministerium, an vero ipsum officium ipsi commissum sit: nam si priori modo delegatus sit, negandum est facultatem subdelegandi ei competere, & si ad vniuersitatem causarum delegatus sit; secus si posteriori, vt explicatum est.

ARTICVLVS III.

Quibus modis delegetur iurisdictio.

RESPONDEO I. Iurisditionem delegari ex iure communi, qua ratione potest simplex sacerdos quouis tempore absoluere à peccatis venialibus, & à mortalibus aliàs confessis, & directe remissis. Sacerdos tamen non toleratus extra articulum mortis tali iurisditione priuatur, ita vt à dictis peccatis validè absoluere nequeat. Ex quo sufficienter colligitur, eiusmodi potestatem non ei concedi ex iure diuino, sed ex concessione Ecclesiæ; quia aliàs ea validè priuari non posset.

Potest etiam simplex sacerdos, seu aliàs iurisditionem non habens, etsi excommunicatus, & non toleratus, quemuis validè absoluere in articulo mortis, à quibuslibet peccatis, & censuris, saltem si alius habens iurisditionem, vel ordinariam, vel delegatam, desit. Quod autem dicimus de mortis articulo, extendi à plerisque solet ad probabile mortis periculum, vt dum quis bellum aggreditur, vel periculosam nauigationem suscipit: quia hæc in iure pro eodem sumi solent.

Dico, saltem si alius desit, nam si adsit proprius sacerdos, aut alius confessarius approbatus, multi putant moribundum non posse validè absolui à sacerdote non approbato. Quia quòd tali sacerdoti detur tunc iurisdictio, solum fit ratione necessitatis ipsius moribundi, quæ præsentè sacerdote proprio, vel delegato nulla est. Et hæc sententia in tanto discrimi-

ne

ne omnino consulenda, & sequenda videtur. Alii tamen existimant, facultatem absoluedi in mortis articulo, vel periculo, competere simplici sacerdoti, etiam in presentia proprii confessarii. Si quidem Concil. Trid. sess. 4. cap. 7. absolute docet, nullam esse reservationem in articulo mortis, atque adeo omnes sacerdotes posse tunc absolvere quoslibet penitentes à quibusvis peccatis, & censuris.

Ex qua sententia à fortiori intelligitur. 1. posse simplicem sacerdotem constitutum in articulo mortis absolvere, si antequam proprius sacerdos superueniat, illius confessionem audire coepit. 2. si moriens aliquod peccatum mortale inculpabiliter pratermisit, in confessione quam fecit simplici sacerdoti accepta absolutione, talis peccati recorderetur, proponatque istud confiteri, interimque superueniat proprius confessarius, eum adhuc posse eidem simplici sacerdoti eiusmodi peccatum, à quo ante fuerat indirecte abolutus, noua confessione detegere. 3. si ex parte ipsius penitentis, confessio facta simplici sacerdoti fuit inualida, eum posse etiam adueniente proprio confessario, talem defectum eidem sacerdoti declarare, nouamque eorundem peccatorum confessionem apud illum instituire. Quia valde durum est, quod quis eadem peccata duobus sacerdotibus declarare teneatur.

Respondeo 2. Jurisdictionem posse delegari per confessionem directam, vel indirectam. Priori modo delegatur, quando ordinarius alicui sacerdoti concedit facultatem audiendi confessiones suorum subditorum. Posteriori vero, quando ordinarius tribuit facultatem suo subdito eligendi sibi confessarium, vel tali sacerdoti confitendi.

Nota 1. Etsi generalis facultas alicui data eligendi sibi confessarium, se extendat ad peccata mortalia, à quibus eam concedens absolvere potest, non tamen ad easus, si quos ipse sibi reservauit. Quia iuxta vulgarem regulam iuris in 6. in generali concessione

cessione non veniunt ea, quæ non esset quis verisimiliter concessurus, si specialiter rogaretur.

Nota 2. quamvis aliqui putent sufficere, facultatē eligendi confessarium esse petitam, etsi non obtentam; oppositum tamē longè probabilius esse, & omnino in praxi tenendum: maximè si superior aperte declaravit, se nolle eiusmodi facultatem concedere. Imò si nihil respondit, non debet censeri facultas concessa, nisi quibusdam signis de præsentē illius voluntate meritò præsumatur. Multo minus sufficit de futuro illius consensu præsumere, vt ex postea dicendis intelligetur.

Nota 3. facultatem prædictam non debere extendi ultra voluntatem concedentis. Vnde si datur tantum ad vnam confessionem, vel ad plures pro determinato tempore, non est vlteriùs extendenda. Si autem datur indefinitè, ea valet ad plures actus, & ad eligendos plures confessarios, modo hunc, modo illum.

Nota 4. habentem facultatem eligendi confessarium, non posse eligere quemcunque sacerdotem, sed tantum aliquem ex approbatis ab Episcopo. Quòd si datur facultas eligendi approbatum ab ordinario, potest eligi sacerdos alterius Diocesis, qui à suo ordinario approbatus sit. Si tamen in confessione præscribatur, vt eligatur approbatus ab ordinario ipsius pœnitentis, huic limitationi standum est.

Nota 5. facultatem eligendi confessarium non expirare morte concedentis, quando simpliciter concessa est: secus quando datur cum limitatione, eam vsque ad mortem concedentis restringente, qualis est illa, *quam diu nobis placuerit*, & similes. Si tamen conceditur cum hac clausula, *donec reuocauero* ea non finitur morte concedentis, nisi ipse antequam moreretur, eam reuocauerit.

Respondet 3. iurisdictionem non delegari per rati-
habitionem de futuro. Quod enim confessionem
apud

apud simplicem sacerdotem factam Pastor approbet, id nullo modo sufficit, vt simplex sacerdos haberet iurisdictionem, quando confessionem actu audiuit. Quare cum confessio facta apud sacerdotem carentem iurisdictione, inualida sit, ea quæ fit simplici sacerdoti nullius est valoris, & repeti debet; etsi proprius sacerdos eam approbet, & ratam habeat, postquam facta est.

Quo loco *aduerte 1.* vt carens iurisdictione aliquem validè absoluat, non satis esse quod superior interiùs consentiat in id quod agit, sed omnino requiri vt consensum internum aliquo signo externo sufficienter declaret. Quia non valet concessio, nisi accepte ur; nec acceptari potest, nisi exterius pateat.

Aduerte 2. Quod Pastor videns taceat, seu non contradicat, id non esse indicium sufficiens consensus interni. Potest enim tacere, vel quia putat sacerdotem aliunde habere iurisdictionem, vel quia non audet contradicere, & si interiùs non consentiat. Quare accedere debent alia indicia, vt taciturnitas rationem veræ concessionis habeat.

Respondeo 4. consuetudinem in scis, vel reclamantibus superioribus introductam, nunquam dare iurisdictionem; eam verò quæ superioribus scientibus, & non contradicentibus obseruatur, iurisdictionem conferre, non quædem ratione sui, sed ratione taciti consensus superiorum, qui prudenter presumi potest, quando non contradicunt, cum facile reclamare possint.

Vnde in locis vbi consuetudo iam diu recepta est, vt sacerdotes saculares eligant sibi in confessarios quos voluerint, siue saculares, siue regulares, si possunt sine scrupulo tali facultate vti. Modo electi ab ipsis habeant Parochiale beneficium, vel ab Episcopo approbati sint, vt patet ex Concil. Trid. sess. 23. cap. 5.

Religiosi tamen qui habent licentiam sibi eligendi

gendi confessarium, ut in itinere contingit, possunt nunc eligere sacerdotem siue saecularem, siue regularem ab Episcopo non approbatum, sicut poterant ante tempora Concilii Trid. Quia Concilium hac in re, non mutavit ius antiquum, iuxta quod licebat Regularibus confiteri sacerdoti non approbato.

Torò summus Pontifex habet ex iure diuino, potestatem sibi eligendi confessarium. At Episcopi, alique superiores, minoresque praelati exempti, ea facultate potiuntur ex iure Ecclesiastico, Cardinales verò eadem gaudent ex consuetudine, ex qua etiam habent iurisdictionem ordinariam in suos domesticos, qui proinde ex eorum consensu licitè cuilibet sacerdoti, ad confessiones audiendas approbato, confiteri possunt.

Quæret hic aliquis, an liceat confessiones audire cum iurisdictione dubia. Respondeo per distinctionem, nam quando dubium est propriè dictum, ita ut intellectus inter utramque partem veluti suspensus maneat, sic dubitans non potest licite conferre absolutionem. Quia cum iurdictio sit plane necessaria ad valorem huius sacramenti, eo modo absolvens non magis ex se facit sacramentum validum, quam nullum, quod sane inordinatum est, & sacrilegum.

Si verò dubium sit improprium, adeo ut sacerdos probabiliter quidem iudicet, se sufficienti iurisdictione præditum esse, cum formidine tamen oppositi, hoc modo dubitans potest licitè sacramentum pœnitentiæ administrare. Quia agens ex ratione probabili, prudenter operatur, & dubium illius magis est speculatiuum, quam practicum; quod proinde honestatem operationis impedire nequit, ex dictis de conscientia dubia.

Nota 1. eum qui verè dubitat an habeat iurisdictionem, posse pœnitentem absolueri in casu necessitatis, ut si non possit citra scandalum, vel infamiam communionem omittere, nec adsit sacerdos habens iurisdictionem certam, à quo absolui possit. Verùm

ad

ad cauendum sacrilegium, debet sacerdos dubius conferre absolutionem sub conditione, & monere pœnitentem vt iterum eadem peccata alteri sacerdoti, iurisdictionem certam habenti confiteatur. Debet etiam curare, vt pœnitens aliquod peccatum veniale cum aliis confiteatur; quia cum quilibet sacerdos habeat certam iurisdictionem in peccatum veniale, eo ablato cetera indirectè remittentur.

Nota 2. plerosque Authores, qui quoad iam dicta de dubia iurisdictione nobiscum sentiunt, aliunde absolute asserere in dubio, an casus aliquis sit reseruatus, præsumi posse non esse reseruatum, & posse absolui tanquam non reseruatum. Quia cum reseruatio sit odiosa, ea strictè interpretanda est; ita vt non censeatur casus aliquis reseruatus, nisi certò constet esse reseruatum. Quæ doctrina non satis coherere videtur cum antedictis, eo quòd dubitare an casus aliquis sit reseruatus, perinde est ac dubitare de iurisdictione, circa tale peccatum. Quare si in priori dubio potest absolute dari absolutio, potest & in posteriori, contra iam dicta.

ARTICVLVS IV.

De vsu iurisdictionis non impedito per censuras.

REQVIRITVR 3. in confessario ad valorem absolutionis, vt vsus iurisdictionis in eo non sit impeditus; quia non habere vsus liberum, & expeditum iurisdictionis, id moraliter loquendo perinde est ac iurisdictione carere: quemadmodum non posse gladium è vagina educere, id in morali æstimatione perinde est ac gladio carere. Cæterum vsus iurisdictionis potest tribus modis impediiri. Primò per censuras Ecclesiasticas. Secundò per casuum reseruationem. Tertiò defectu approbationis, de quibus sigillatim breuiter tractandum est.

Circa